

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2016

**GEOGRAFIE V1
MEMORANDUM**

PUNTE: 225

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

AFDELING A: KLIMAAT, WEER EN GEOMORFOLOGIE**VRAAG 1**

- 1.1 1.1.1 B (millibaar) ✓
- 1.1.2 B (18) ✓
- 1.1.3 D (passaatwinde) ✓
- 1.1.4 B ✓
- 1.1.5 A (cumulonimbus-wolke) ✓
- 1.1.6 C (15° – 20° noord en suid van die ewenaar) ✓
- 1.1.7 C (5 °C) ✓
- 1.1.8 D (Druk neem toe) (8 x 1) (8)
- 1.2 1.2.1 C-D ✓
- 1.2.2 See ✓
- 1.2.3 H ✓
- 1.2.4 G ✓
- 1.2.5 F ✓
- 1.2.6 A-B ✓
- 1.2.7 Deltas ✓ (7 x 1) (7)
- 1.3 1.3.1 Baie warm toestande wat aanhou vir drie agreeenvolgende dae. ✓
Die gemiddelde temperatuur van die warmste maand, tel 5 °C by
wat vir drie dae voorduur. ✓
(Enige EEN) (1 x 1) (1)
- 1.3.2 Kalahari/Kontinentale HD (1 x 1) (1)
- 1.3.3 Wolkloosheid oor die binneland ✓✓ (1 x 2) (2)
- 1.3.4 Tekort aan vog maak dit makliker vir plantasies/plantegroei om
aan die brand te slaan. ✓✓
Plantegroei is droog as gevolg van hoë transpirasietempo's. ✓✓
Hoë temperature verhoog die kanse vir die bos om te brand. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)

- 1.3.5 Sigbaarheid sal verminder word. ✓✓
 Mag ongelukke in stedelike gebiede veroorsaak. ✓✓
 Buitelug aktiwiteite kan uitgestel word of heeltemal gekanselleer word. ✓✓
 Daar sal 'n afname in ekonomiese produksie wees. ✓✓
 Eiendomskaide ✓✓
 Lewensverlies ✓✓
 Finansiële verlies as gevolg skade aan eiendom en infrastruktuur ✓✓
 Akkerbou-grond sal in die binneland verwoes word. ✓✓
 Weiding sal vernietig word. ✓✓
 Voedselsekerheid kan in gedrang kom. ✓✓
(Enige VIER) (4 x 2) (8)
- 1.4 1.4.1 Stralingsmis ✓ (1 x 1) (1)
- 1.4.2 Vroegoggend ✓
 Aanvaar vroegoggend tyd wat gegee word, bv. 5:00 – 7:00. ✓
 (1 x 1) (1)
- 1.4.3 Die son veroorsaak dat die mis as gevolg van die hitte van die konveksiestrome styg. ✓✓ (1 x 2) (2)
- 1.4.4 Wolkloos ✓✓
 Geen wind/Baie ligte bries ✓✓
 Hoë relatiewe humiditeit ✓✓
 Stabiele atmosferiese toestande ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 1.4.5 Veroorsaak dat digte koue lug by die hellings daal. ✓✓
 Bodemgedeelte van die vallei koel af tot benede doud-temperatuur. ✓✓
 Kondensasie geskied in die hele bodemgedeelte van die vallei. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 1.4.6 Mis kan in klein reservoirs vir huishoudelik gebruik opgegaar word. ✓✓
 Mis sal die grond en gewasse klam hou; sodoende word watergebruik verlaag. ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)
- 1.5 1.5.1 (a) Waterskeiding (1 x 1) (1)
 (b) Interfluviale skeiding (1 x 1) (1)
- 1.5.2 Beide het 'n dendritiese dreineringspatroon. ✓✓ (1 x 2) (2)
- 1.5.3 Dreineringsbekken T het meer strome ✓✓
 Dreineringsbekken T het 'n hoër stroomorde. ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)

1.5.4 Hoe hoër die dreineringsdigtheid, hoe hoër is die stroomorde. ✓✓
(1 x 2) (2)

1.5.5 Die hellings by dreineringsbekken **T** is steiler, ✓✓ wat afloop vermeerder en meer strome veroorsaak. ✓✓
Bestendige reënval in dreineringsbekken **T**, ✓✓ dus word afloop vermeerder en so word meer strome veroorsaak. ✓✓
Die onderliggende gesteentestruktuur by dreineringsbekken **T** is minder weerstandbiedend ✓✓ en dus is dit makliker vir strome om in die rotsstruktuur te kerf. ✓✓
Dreineringsbekken **T** het 'n laer porositeit en permeabiliteit ✓✓ dus sal water oor die oppervlakte vloei en meer strome uitkerf. ✓✓
Die plantegroei is minder by dreineringsbekken **T** ✓✓ en dit veroorsaak dat afloop nie vertraag word nie so sal meer strome uitgekerf word. ✓✓

OF

Dreineringsbekken **S** vloei oor gelyke hellings, ✓✓ wat infiltrasie bevorder en minder strome sal uitgekerf word. ✓✓
In dreineringsbekken **S** is die reënval seisoenaal ✓✓ dus is daar minder afloop om strome uit te kerf. ✓✓
Die onderliggende gesteentestruktuur is meer weerstandbiedend in dreineringsbekken **S** ✓✓ en afloop kan nie baie strome in die gesteente strata uitkerf nie. ✓✓
Minder infiltrasie as gevolg van hoër porositeit en permeabiliteit, ✓✓ dus infiltreer water sonder om strome te vorm by **S**. ✓✓
Plantegroei is dig by dreineringsbekken **S** ✓✓ wat infiltrasie fasiliteer en minder strome sal gevolglik vloei. ✓✓
(Enige TWEE faktore met 'n verduideliking) (4 x 2) (8)

1.6 1.6.1 Hernude vermoë van die rivier om afwaarts te erodeer. ✓
(KONSEP) (1 x 1)

1.6.2 **A** Vallei binne 'n vallei ✓
Rivierterrasse ✓
(Enige EEN)
B Knakpunt waterval ✓ (2 x 1) (2)

1.6.3 Dit sal stroomop terugtrek. ✓ (1 x 1) (1)

1.6.4 Terugwaartse erosie sal voorkom. ✓✓
Onderkelwing sal by die basis van die waterval voorkom. ✓✓ (2 x 2) (4)

1.6.5 Vloedvlakte sal vernou; dus is daar minder grond vir boerdery. ✓✓
Dit sal moeilik wees om water op die hoogliggende dele te bekom ✓✓
Die bou van paaie sal moeilik wees om plaasprodukte te vervoer ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)

1.6.6 Hidro-elektrisiteit kan hier opgewek word. ✓✓
Belangrike toerisme aantrekkingskrag ✓✓
Avontuur toerisme sal bevorder word. ✓✓
Ontwikkeling van vakansie-oorde. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)

[75]

VRAAG 2

2.1	2.1.1	polêre ✓		
	2.1.2	warm ✓		
	2.1.3	wes na oos ✓		
	2.1.4	D ✓		
	2.1.5	krimping ✓		
	2.1.6	nimbostratus ✓		
	2.1.7	Koud ✓	(7 x 1)	(7)
2.2	2.2.1	D ✓		
	2.2.2	B ✓		
	2.2.3	C ✓		
	2.2.4	E ✓		
	2.2.5	C ✓		
	2.2.6	A ✓		
	2.2.7	B ✓		
	2.2.8	E ✓	(8 x 1)	(8)
2.3	2.3.1	Somer ✓	(1 x 1)	(1)
	2.3.2	Inversielaag is hoër as die platovlak. ✓ Lug vanaf die kusgebiede kan die plato bereik. ✓ Wolke is sigbaar oor die binneland. ✓ (Enige EEN)	(1 x 1)	(1)
	2.3.3	Kalahari / Kontinentale hoog	(1 x 1)	(1)
	2.3.4	Lugmassa X is droog en koud. ✓✓ Lugmassa Y is warm en vogtig. ✓✓	(2 x 2)	(4)
	2.3.5	'n Vogfront sal ontwikkel omdat die twee lugmassas vanaf die kus by Q (binneland) sal konvergeer. ✓✓ Die digter, koue lug dwing die ligter, warmer lug om te styg. ✓✓ Die stygende lug koel af, kondenseer en vorm 'n lyn van donderstorms. ✓✓ (Enige TWEE)	(2 x 2)	(4)

- 2.3.6 Oorstroming van die veld verwoes gewasse. ✓✓
 Hael verwoes gewasse. ✓✓
 Weerlig steek bewerkte landerye aan die brand. ✓✓
 Lyndonderstorms kan grootskaalse gronderosie veroorsaak. ✓✓
 Lewende diere kan beskadig word. ✓✓
 Minder voedsel word geproduseer. ✓✓
 Werkers verloor hulle werk. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 2.4 2.4.1 'n Massa van besoedelde lug rondom die stad wat deur inversie
 toestande en dalende lug verhoed word om te styg. ✓
(KONSEP) (1 x 1) (1)
- 2.4.2 **Plantegroei**
 Vernietiging van plantegroei ✓✓
 Bome word verswak omdat hulle blare beskadig word. ✓✓
 Suurreën beperk die beskikbare voedingstowwe vir bome. ✓✓
 Bome word blootgestel aan gifstowwe wat stadig vanaf die grond
 vrygestel word. ✓✓
(Enige EEN)
Geboustrukture
 Suurreën verwoes die metaal en verswak die geboustruktuur. ✓✓
 Dit beskadig die gebou deurdat dit die steen laat ontbind en dus sal
 die gebou agteruit gaan. ✓✓
 Dit was die beskermende verflaag weg. ✓✓
(Enige EEN) (2 x 2) (4)
- 2.4.3 Vervaardigers kan motors bou wat deur alternatiewe brandstof bv.
 biobrandstof aangedryf word ✓✓
 Hulle kan meer dieselaangedrewe voertuie vervaardig omdat diesel
 minder CO₂ vrystel ✓✓
 Vervaardig meer hibriedevoertuie. ✓✓
 Die gebruik van katalitiese omsetters ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)
- 2.4.4 Teen 06h00 sal daar hoë vlakke van besoedeling konsentrasie deur
 die aardoppervlakte ervaar word ✓✓ as gevolg van dalende lug vanaf
 die hoogdruksisteem. ✓✓
 Soos die son opkom sal die besoedelingskonsentrasie minder
 gekonsentreerd raak ✓✓ as gevolg van die konveksiestrome wat die
 lug vanaf die oppervlakte lug. ✓✓
 Teen skemer ongeveer 18h00 sal die besoedeling weereens naby
 die oppervlakte swaarder word ✓✓ omdat die aardoppervlakte
 afkoel en dalende lug weereens begin domineer. ✓✓
**[DIE TYD GEDURENDE DIE DAG MET REDES MOET GEMERK
 WORD.]**
(Enige TWEE tye van die dag met redes.) (4 x 2) (8)
- 2.5 2.5.1 **A** Geërfde / 'Superponerende' ✓
B Antesedente ✓ (2 x 1) (2)

- 2.5.2 Kloof ✓
Poort ✓
(Enige EEN) (1 x 1) (1)
- 2.5.3 Toeriste aantrekkingskrag ✓✓
Navorsingsdoeleindes ✓✓
Poortdorp mag ontwikkel en die gebied word 'n punt van nodaliteit. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 2.5.4 Die rivier het voor die plooiing plaasgevind het, voorgekom. ✓✓ (1 x 2) (2)
- 2.5.5 Die tempo van afwaartse erosie is dieselfde tempo as die verandering van die landskap. ✓✓
Dreineringsgebied kom in 'n hoë reënvalgebied voor. ✓✓
Die gesteentes is minder weerstandbiedend waaroor die rivier vloei wat dit dus makliker vir erosie maak. (2 x 2) (4)
- 2.6 2.6.1 Daar is minder as 1 000 kubieke meter water per persoon per jaar. ✓
(1 x 1) (1)
- 2.6.2 Bevolkingsgroei ✓
Groei van die ekonomie (mynbou, industrie, en kommersiële landbou) ✓
(2 x 1) (2)
- 2.6.3 Onderontwikkelde opvangsgebied ✓
Natuurlike suiwerings effek van die vleilande van die Lesotho hooglande. ✓ (2 x 1) (2)
- 2.6.4 Eutrofikasie as gevolg van die gebruik van plaagdoders in akkerbou. ✓✓
Swak boerderymetodes wat gronderosie veroorsaak en dus verhoogde sediment vragte in damme en riviëre veroorsaak en opgaar van water verminder. ✓✓
Verhoogde besproeiing verminder die aantal opgegaarde water. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 2.6.5 Bou van kleiner damme in afgeleë gebiede ✓✓
Onmiddellike kontrole en herstel van lekkende pype in huishoudings ✓✓
Implimentering van boetes as ooreengekome waterkapasiteit bereik word ✓✓
Strategieë om die watertafel te reguleer deur middel van gereelde inspeksie ✓✓
Implementeer herverbruik strategieë in watertekort gebiede ✓✓
Gereelde behandeling van water om hoë kwaliteit van water te verseker ✓✓
Verdunning van besoedelde water ✓✓
Beskerming van vleilande, wat water natuurlik suiwer ✓✓
Moedig en bevorder beter boerderytegnieke en bestuur om gronderosie eutrofikasie te verminder ✓✓
Bewusmakingsprogramme ✓✓
(Enige VIER) (4 x 2) (8)

[75]

VRAAG 3

3.1	3.1.1	C ✓		
	3.1.2	A ✓		
	3.1.3	F ✓		
	3.1.4	D ✓		
	3.1.5	B ✓		
	3.1.6	F ✓		
	3.1.7	F ✓	(7 x 1)	(7)
3.2	3.2.1	C ✓		
	3.2.2	D ✓		
	3.2.3	A ✓		
	3.2.4	B ✓		
	3.2.5	D ✓		
	3.2.6	C ✓		
	3.2.7	A ✓		
	3.2.8	B ✓	(8 x 1)	(8)
3.3	3.3.1	Hulle besit nie die grond nie. ✓ Hulle soek eers grondsekuriteit. ✓ (Enige EEN)	(1 x 1)	(1)
	3.3.2	Swak kwaliteit huise ✓ Lae inkomste ✓ Voedsel onsekerheid ✓ Lae lewensstandaard ✓ Tekort aan werksekuriteit ✓ Oorbewoonde huise ✓ Tekort aan vaardighede ✓ Tekort aan voldoende opvoeding ✓ (Enige TWEE)	(2 x 1)	(2)

3.3.3	(a)	Grondhervereiding ✓	(1 x 1)	(1)
	(b)	<p>Grond skep werksgeleenthede ✓✓</p> <p>Grond verseker voedselsekerheid deur die produksie-proses ✓✓</p> <p>Aanplant van gewasse het geldelike voordele vir families en die gemeenskap ✓✓</p> <p>Kleinskaalse boerdery sal die status van die boer en sy familie verhoog ✓✓</p> <p>Bewerking van die grond sal vaardighede en boerdery kennis verhoog. ✓✓</p> <p>(Enige TWEE)</p>	(2 x 2)	(4)
	(c)	<p>Hulle moet verseker dat die omgewingskapasiteit van die grond voldoende is om gemeenskappe te onderhou. ✓✓</p> <p>Regeringshulp aan die gemeenskappe om die ontwikkeling 'n hupstoot te gee. ✓✓</p> <p>Landboukundige opvoeding en ondersteuning om boerdery grond produktief te maak. ✓✓</p> <p>Die stig van forums sodat gemeenskappe kan bespreek hoe die grond verdeel en gebruik moet word ✓✓</p> <p>Regeringsbefondsing vir landbou veral kleinskaalse boerdery. ✓✓</p> <p>Beter monitering en evaluering van hervormingsbeleide ✓✓</p> <p>Verwyder gapings in die huidige beleide, wat effektiewe implimentering van die grondhervormingsprogramme kniehalter ✓✓</p> <p>Konsensus tussen politieke partye aangaande hervormingsbeleide ✓✓</p> <p>Aansporings vir vorige kommersiële boere om die nuwe boere te ondersteun en te mentor. ✓✓</p> <p>(Enige VIER)</p>	(4 x 2)	(8)
3.4	3.4.1	Rooster /Ruit/Reghoekige stratepatroon ✓	(1 x 1)	(1)
	3.4.2	<p>Maklik om plekke te vind ✓</p> <p>Maklik om te bou op gelyke gebiede ✓</p> <p>Maklik om eiendomme te onderverdeel ✓</p> <p>Maklik om uit te lê ✓</p> <p>(Enige EEN)</p>	(1 x 1)	(1)
	3.4.3	Baie interseksies wat die vloei van verkeer vertraag. ✓✓	(1 x 2)	(2)

- 3.4.4 Gesinkroniseerde robotte sal vinnige beweging in een rigting op 'n gereelde basis verseker ✓✓
 Eenrigting paaie sal verseker dat alle motors in een rigting beweeg sonder onnodige stop vertraginge ✓✓
 Die bou van meer oorbrugpaaie sal die volumes op die hoofpaaie verminder. ✓✓
 Beter openbare vervoersisteem met spesiale buslane om mense aan te spoor om meer publieke vervoer te gebruik. ✓✓
 Moedig mense aan om meer van saamry-klubs gebruik te maak om die aantal voertuie op die paaie verminder. ✓✓
 Parkeer-en-ry fasiliteite ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 3.4.5 Paaie word beskadig bv. slaggate in die pad ✓✓
 Strukturele skade aan brûe ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)
- 3.4.6 Lugbesoedeling vermeerder as gevolg van meer industriële aktiwiteite en meer voertuie ✓✓
 Vrugbare grond is vervang deur meer geboustrukture ✓✓
 Biodiversiteit en ekosisteme word verwoes as gevolg van meer strukture wat gebou word. ✓✓
 Verhoogde CO₂ vlakke kan aanleiding tot suurreën gee ✓✓
 Geboustrukture absorbeer meer hitte en dus sal temperature verhoog en 'n hitte-eiland vorm. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 3.5 3.5.1 56,61% ✓✓ (1 x 2) (2)
- 3.5.2 Goud alleen 39,8% dra by tot die totale uitvoere van die land. ✓✓
 Goud uitvoere veroorsaak 'n gunstige handelsbalans/verhoog die BBP. ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)
- 3.5.3 Suid-Afrika voer meer vervaardigde goedere in as wat hulle uitvoer ✓✓ (1 x 2) (2)
- 3.5.4 Afhanklikheid op grondstowwe en goud wat nie-hernieubare hulpbronne is. ✓✓
 Min vervaardiging ✓✓
 Hoë koste verbonde aan invoer van vervaardigde goedere. ✓✓
 Beperkte vaardighede in vervaardiging. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 3.5.5 Beter vaardighede sal die uitset van vervaardiging verhoog ✓✓
 Hoër veredeling sal die waarde van die uitvoere verhoog. ✓✓
 Verminder invoere. ✓✓
 Die ekonomie sal minder afhanklik van goud vir uitvoere is ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)

- 3.6 3.6.1 Verwys na die toegang wat individue, huishoudings, gemeenskappe en die land tot voedsel het. (KONSEP) (1 x 1) (1)
- 3.6.2 Reënval ✓
Grondvrugbaarheid ✓
Temperature ✓
Natuurlike gevare ✓
(Enige EEN) (1 x 1) (1)
- 3.6.3 Lae reënval lei tot droogte/tekort aan water vir besproeiing ✓✓
Onvrugbare grond verhoed die bewerking van grond en lei tot laer opbrengste ✓✓
Te hoë of lae temperature kan oesmislukkings veroorsaak/Vee is van 'n swak gehalte. ✓✓
Natuurlike gevare verwoes oeste/lewende hawe wat dan tot 'n tekort aan voedsel lei. ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)
- 3.6.4 Skep werksgeleenthede ✓✓
Moedig kommersiële boerdery aan bv. besproeiingskemas, GM oeste ens. ✓✓
Prosessering van onverwerkte landboukundige produkte. ✓✓
Geïntegreerde voedselsekerheidstrategie om voedselproduksie te verhoog. ✓✓
Versekering om geld vir invoere te verskaf. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 3.6.5 Meer geld word aan invoere bestee om die bevolking te voed ✓✓
Meer geld word bestee aan toelae om die armes te ondersteun, bv. voedselpakke. ✓✓
Voedselonsekerheid sal tot 'n onproduktiewe werkersmag lei, wat tot 'n afname in produksie in alle sektore van die ekonomie kan lei. ✓✓
BBP sal daal as daar meer aan maatskaplike sekuriteit bestee word. ✓✓
Produkte wat geproduseer word, word vir gebruik om die honger mense te voed, dus is daar minder grondstowwe vir industrieë. ✓✓
Negatiewe impak op industriële uitsette en uitvoere. ✓✓
[LET WEL: Kandidate kan EEN punt uitbrei.]
Voorbeeld
Meer belegging in veiligheidsnette ✓✓ lei tot minder geld beskikbaar vir opvoeding, ✓✓ wat kennis en vaardighede verlaag ✓✓ wat lei tot 'n afname in vervaardiging, ✓✓ dit lei tot minder uitvoere wat minder buitelandse valuta verdien, ✓✓ en dit lei dat die BBP verlaag. ✓✓
(Enige VIER) (4 x 2) (8)

[75]

VRAAG 4

4.1	4.1.1	G ✓		
	4.1.2	E ✓		
	4.1.3	H ✓		
	4.1.4	C ✓		
	4.1.5	A ✓		
	4.1.6	D ✓		
	4.1.7	B ✓		
	4.1.8	I ✓	(8 x 1)	(8)
4.2	4.2.1	E ✓		
	4.2.2	F ✓		
	4.2.3	A ✓		
	4.2.4	H ✓		
	4.2.5	B ✓		
	4.2.6	D ✓		
	4.2.7	C ✓	(7 x 1)	(7)
4.3	4.3.1	Kern / kompak ✓	(1 x 1)	(1)
	4.3.2	Huise is naby mekaar. ✓	(1 x 1)	(1)
	4.3.3	Beskikbaarheid van water vir boerdery ✓✓ Beskikbaarheid van vrugbare grond om gewasse aan te plant ✓✓ Gelyke grond wat bevorderlik vir boerdery is. ✓✓ Beskikbaarheid van bome vir brandstof/boumateriaal. ✓✓ Standplaas is weg vanaf die rivier gekies omdat oorstromings heel moontlik 'n gevaar inhou. ✓✓ (Enige TWEE)	(2 x 2)	(4)

4.3.4 **Voordele**

Boere kan hul eie inisiatief gebruik ✓✓
 Boere kan masjinerie ekstensief gebruik ✓✓
 Boere hoef nie winste te deel nie ✓✓
 Meganisering kan ingestel word ✓✓

(Enige EEN)**Nadele**

Onveilig as gevolg van plaasaanvle ✓✓
 Boer en familie is ver van sosiale kontak en vermaaklikhede ✓✓
 Vervoerkoste om voorrade en ander benodighede aan te koop,
 kan duur raak. ✓✓
 Geen ondersteuning, bv. deel van toerusting ✓✓

(Enige EEN)

(2 x 2) (4)

4.3.5 Masjinerie sal groter areas bewerk en dit verhoog produktiwiteit ✓✓
Gebiede waar daar min water voorsiening is, kan besproei word. ✓✓

Gebruik van plaagdoders sal die gewasse beskerm ✓✓
 Kontoerploeëry sal gronderosie verminder ✓✓
 Wisselbou sal die grond se voedingstowwe vir langer behou ✓✓
 Spesialisasie sal die produktiwiteit van die gewasse verhoog ✓✓

(Enige DRIE)

(2 x 2) (4)

4.4 4.4.1 Stedelike verval / Vervalle geboue ✓✓

(1 x 1) (1)

4.4.2 Vervalsone / Oorgangsone ✓

(1 x 1) (1)

4.4.3 Werkloosheid ✓

Armoede ✓
 Tekort aan huurbetalings ✓
 Oorbesetting ✓
 Misdaad ✓
 Vandalisme/graffiti ✓
 Bendebedrywighede ✓

(Enige EEN)

(1 x 1) (1)

4.4.4 Minder grond word in die SSK beskikbaar. ✓✓

SSK sal binnekort in die vervalsone uitbrei. ✓✓
 Aanvraag/kompetisie oor grond verhoog die grondwaardes ✓✓

(Enige TWEE)

(2 x 2) (4)

- 4.4.5 Intensiewe polisiëring om kriminele aktiwiteit te verminder. ✓✓
 Verbeter die kwaliteit van die dienste. ✓✓
 Streng implimentering van die munisipale wette bv. oorbewoning ✓✓
 Bestuur van huurmotors en informele handel. ✓✓
 Opgradering en instandhouding van infrastruktuur om 'n meer estetiese aangename omgewing vir besighede en bewoners te skep. ✓✓
 Ontmoedig om geboue verlate te los asook oorbewoning, omdat dit die waarde van geboue verlaag. ✓✓
 Moedig binnestedelike verburgerliking (gentrifikasie) aan, waar jong volwassenes die woonstelle hernu en terug na die stadskern trek ✓✓
 Herbou die geboue na gelang van die behoeftes van moontlike beleggers. ✓✓
 Hou fasades in stand en verander geboustruktuur agter dit. ✓✓
 Verminder digtheid deur van die geboustrukture te sloop. ✓✓
 Skep oop spasies/parke om die estiese aantrekkingskrag te verhoog. ✓✓
 Verskeidenheid van vermaaklikhede wat toeriste aantrek ✓✓
(Enige VIER) (4 x 2) (8)
- 4.5 4.5.1 '... en as daar meer uitvoere aangevra word, sal ons opeindig om die graan in te voer ...' ✓ (1 x 1) (1)
- 4.5.2 Gebruik van uitvoere is amper gelyk aan produksie ✓ (1 x 1) (1)
- 4.5.3 Japan/Taiwan/Suid-Korea ✓ (1 x 1) (1)
- 4.5.4 Onbetroubare en wisselvallige reënvalpatrone ✓✓
 Donderstorms/hael kan gewasse verwoes ✓✓
 Natuurlike rampe soos droogtes/El Nino ✓✓
 Watertekorte ✓✓
 Dalende grondvrugbaarheid ✓✓
 Plae en siektes ✓✓
 Bevolkingsgroei ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 4.5.5 Om handelsbetrekkinge tussen lande oop te hou. ✓✓
 Verseker werksgeleenthede ✓✓
 Verdien buitelandse valuta wat die invoere heel moontlik sal balanseer ✓✓
 Mielieboerdery is markgedrewe en in privaat besit, dus is winste die hoof doelwit ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 4.5.6 Meer mielie-invoere sal mielie-verwante produkte verhoog, wat nie deur die armes bekostig kan word nie. ✓✓
 Die finansies wat gebruik word om die tekorte te balanseer, kan werksverliese in ander sektore veroorsaak. ✓✓
 Inflasie kan styg, wat 'n negatiewe effek op die monetêre waarde meebring. ✓✓
 Die gesondheid van arm mense kan agteruitgaan as gevolg van 'n swak en ongebalanseerde dieet. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)

- 4.6 4.6.1 Kandidate mag ENIGE een voorbeeld van 'n informele aktiwiteit vir EEN punt elk verskaf (1 x 1) (1)
- 4.6.2 Dit verskaf werk vir die wat nie in die formele sektor werk kan kry nie. ✓✓
 Bevorder entrepreneurskap. ✓✓
 Verkoop goedere teen lae pryse. ✓✓
 Armer gemeenskappe het toegang tot voedsel. ✓✓
(Enige EEN) (1 x 2) (2)
- 4.6.3 Meer mense word na die stede getrek ✓✓
 Vermeerdering van die stedelike bevolking gee aanleiding dat meer mense gevoed moet word. ✓✓
 Markte vir informele verkopers was rondom industriële plekke opgerig. ✓✓
(Enige TWEE) (2 x 2) (4)
- 4.6.4 Die besighede bly ongeregistreerd. ✓✓
 Geen rekords van inkomste ontvang nie ✓✓
 Geen belasting word betaal nie. ✓✓
 Die land ontvang geen inkomste van informele uit informele verkopers nie. ✓✓
 Dit kan aanleiding tot 'n negatiewe BBP gee. ✓✓
 Inkomste gaan direk aan die eienaars van die besighede. ✓✓
(Enige VIER) (4 x 2) (8)

[75]**GROOTTOTAAL: 225**